

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА РАБОТА ЗА 2013 ГОДИНА

1. Центар за асистивна технологија

Во текот на 2013 година Центарот за асистивна компјутерска технологија ќе продолжи да ги реализира активностите на три нивоа:

- Процена на потребите за користење на асистивна технологија;
- Индивидуална работа со корисници со различен вид на хендикеп на различна возраст; и
- Советодавна и консултативна работа со родители, наставници, професионалци, работодавачи и други заинтересирани страни за областа на асистивната технологија.

Заради зајакнување на организациските капацитети и следењето и документирањето на ефектите од спроведените активности, планирано е во првото тромесечие од 2013 година да бидат креирани и да започнат да се применуваат во пракса интерни процедури кои вклучуваат:

- Правилник за работа на Центарот за асистивна информатичка технологија;
- Договор за регулирање на односите и обврските помеѓу Центарот и корисниците/родителите;
- Формати за извештаи од спроведена советодавна или консултативна работа со различни засегнати страни;
- Формати за извештаи од работата на Центарот за асистивна компјутерска технологија.

Резултатите од работата на Центарот освен што ќе бидат документирани, истите ќе бидат и анализирани и претставени во публикација. Публикацијата ќе го претстави начинот на проценка, примена и ефектите од употреба на асистивна технологија кај еден или повеќе (3 - 4) индивидуални случаи следени во текот на годината. Доколку се обезбедат средства за нејзино печатење истата ќе биде испечатена и промовирана. Се очекува публикацијата да биде подготвена до втората половина од годината, со што е земено во предвид и времето потребно за следење на корисниците.

Резултатите од работата на Центарот се очекува да бидат презентирани на настани и конференции релевантни за негова афирмација.

Процена на потребите за користење асистивна технологија

Во текот на 2013 година ќе бидат превземени активности за промовирање на оваа услуга на Центарот за асистивна информатичка технологија. Всушност ова не е нова активност, односно услуга која Центарот ја нуди. Досега се спроведуваше во пакет со останатите активности, но од оваа година ќе биде применувана како индивидуална услуга која ќе биде надолполнета со советодавна и консултативна работа. Се планира во текот на 2013 година да бидат спроведени 5 процени на потребите за користење на асистивна технологија.

Индивидуална работа со корисници

Индивидуалната работа со корисниците во текот на 2013 година ќе стави акцент на следните две области:

- Идентификување на корисници кои имаат поспецифични потреби од адаптација на компјутер;
- Индивидуализација на работата со корисниците.

Идентификување на корисници со посебни потреби од адаптација на компјутер ќе придонесе кон идентификација на асистивни уреди и софтвер за задоволување на овие потреби.

Се очекува во текот на годината оваа услуга ан центарот да ја користат околу 35 корисници.

Индивидуализацијата во работата со корисниците подразбира различни нивоа на давање на услуги во однос на динамиката и нивото на услуги кои ги добиваат. Ќе биде ставен акцент на надополнување на програмата за работа со повозрасните активности, каде ќе бидат вклучени теми кои ќе ги поддржат во процесот на барање на работа (пополнување на CV, следење на конкурси за работа, пишување на мотивациони писма).

Советодавна работа

Во текот на наредната година е очекувано да се спроведат по 5 советодавни посети со секоја од следните групи на чинители:

- Родители, за адаптација на компјутерот во домашни услови и набавка на асистивни уреди;
- Наставници, за примена на асистивна технологија во наставата и вклучување во индивидуалниот образовен план; и
- Работодавачи, за адаптација на работното место за лице со хендикеп, согласно потребите од асистивна технологија.

2. Проектни активности

Проект за е-пристапно образование

Општа цел на проектот е да се придонесе кон поттикнување на инклузијата и активното учество на учениците со посебни образовни потреби во редовното образование.

Целна група на проектот се ученици со хендикеп од редовните основни училишта и делумно од средните училишта во Македонија. Директни корисници се 30 редовни основни и 2 средни училишта во Македонија вклучувајќи ученици со хендикеп и ученици со посебни образовни потреби, наставници и училишни професионалци и дефектолози. Индиректни корисници се релевантни образовни и други институции, како и сите останати основни и средни училишта.

Целно подрачје на проектот е целата територија на Македонија со фокус на општините во кои ќе бидат лоцирани 30-те избрани редовни училишта.

Очекувани резултати се:

- Ресурсни материјали со кои се олеснува употребата на асистивната технологија во редовните училишта се обезбедени;
- Избрани училишта и нивните ученици со хендикеп се поддржани во употребата на асистивната технологија;
- Релевантните чинители се запознаени со практично применетиот модел на ефективна употреба на асистивната технологија во основното образование;
- Зајакнат е организацискиот капацитет на „Отворете ги прозорците“.

Проектот е продолжение на **активностите** кои се спроведуваа последните три години. Во текот на 2013 планирани се следните активности:

1. Обезбедување на е-пристапни учебници - Најмалку 20 учебници ќе бидат направени во пристапна и достапна форма за превземање.

2. Изработка на софтверска апликација за читање и пишување – изработка на едукативна софтверска апликација, наменета за усвојување на вештини за читање и пишување на македонски и албански јазик (двата најчести наставни јазици во државата).

3. Изработка на прирачник за наставници за инклузивни наставни практики кои вклучуваат примена на компјутер.

4. Консултативна поддршка за 30 избрани училишта – Прелу отворен јавен повик ќе се селектираат 30 училишта кои ќе добијат консултативна поддршка од дефектолог од ОП и специјалист за ИТ.

5. Обука за дефектолози ангажирани во редовното образование за употреба на асистивната технологија во нивната секојдневна работа со ученици со хендикеп.

6. Обезбедување индивидуална поддршка за 30 ученици со хендикеп за кои ќе биде обезбедена неопходна асистивна опрема.

7. Студиска посета за најмногу 8 претставници од образовните и други релевантни институции, како МОН, БРО, ДПИ и МИОА во некоја од напредните европски земји во поглед на употреба на асистивната технологија во редовното образование.

8. Зајакнување на капацитетот на ОП

Get online week

Општа цел на проектот е поттикнување и подобрување на дигиталната инклузија, преку промоција на термините за веб пристапност, асистивна информатичка технологија и интергенерациско учење на интернет .

Целна група на проектот се лица со различен вид на хендикеп, како и ученици од основните и средните училишта во Македонија. Директни корисници се корисниците на Центарот за асистивна технологија, ученици од 30 редовни основни училишта и две средни училишта, млади невработени лица вклучени проектот ЈЕС мрежа и „студенти“ од Универзитет Трето доба.

Целно подрачје на проектот е целата територијата на Македонија, со фокус на основните и средни училишта.

Очекувани резултати се:

- Учество на електронскиот бројач од најмалку 5000 лица.
- Информирани млади лица за можностите и бенефитите кои ги нудат ИТ и асистивната технологија.
- Одржана средба за интергенерациско учење помеѓу корисници на Центарот и „студенти“ од Универзитетот Трето Доба.

Проектот по трет пат се организира од страна на ОП во Македонија, а организацијата на Европско ниво е од страна на Телецентар Европа.

Во 2013 ОП планира да ги организира следните активности:

1. Иницирање активности во 30 партнерски основни училишта- ОП ќе ги информира училиштата за кампањата и ќе им предложи активности

2. Дебати во кариерните центри на ЈЕС мрежата – ОП во соработка со ЈЕС мрежата ќе организираат дебати со млади лица за значењето на ИТ во процесот на вработување

3. Промоција на стандардите за веб пристапност – ОП во соработка со Министерството за информатичко општество и администрација ќе опрганизираат заеднички настан за значењето на веб пристапноста и промоција на стандардите

4. Интергенерациско учење во Универзитет „Трето Доба“- корисници од Центарот и „студенти“ ќе ги откриваат можностите на интернетот.

Превод и адаптација на асистивна технологија за лицата со хендикеп во Македонија

Целите на преводот и адаптацијата на асистивната технологија за лицата со хендикеп се насочени промоцијата на користење на асистивната технологија во образованието на деца со попречености и зајкнување на локалните капацитети во Македонија за создавање образовни програми кои ќе се користат за работа со деца и младинци со попречености. Целите се планирани да се постигнат преку локализација на два програмски пакети и промоција на користењето на програмските пакети во институциите за деца и младинци со попречености. Програмите кои се избрани за превод и адаптација се AboutNumbers, математичка игра за почетници, и ShowMe, програма за учење на поими од секојдневниот живот.

Главен партнер во оваа активност е фирмата LifeTool од Линц, Австрија, додека во финалната фаза на проектот се очекува вклучување советници на Бирото за развој на образованието чија улога би била при поврзувањето на програмите и целите на наставните програми.

Преводот на материјалите на македонски јазик е во својата завршна фаза. Останува да се завршат следните активности:

Активност	Краен рок
Преснимување на звучни записи на македонски јазик кои се или неправилно снимени или записот е со слаб квалитет и нивно интегрирање во програмите.	средина на февруари 2013
Испраќање на финалните материјали на македонски јазик на LifeTool кои ќе послужат при превод и адаптација на програмите на албански јазик.	крај на февруари 2013
Финална проверка на програмите на македонски јазик и одобрување за креирање на програмските пакети.	крај на март 2013

Процесот на локализација на програмите на албански јазик ќе ги опфати следните активности (некои од активностите ќе се одвиваат паралелно):

Активност	Краен рок
Превод и проверка на преводот на упатствата, јазичните уредувачи и звучните записи на албански јазик. Снимање на звучни записи на албански јазик.	крај на март 2013
Доставување на преведените материјали на албански јазик за креирање на албанска верзија на програмите.	почеток на април 2013
Проверка на креираните програмски пакети на албански јазик.	крај на април 2013
Финална проверка на програмите на албански јазик и одобрување за	мај 2013

креирање на програмските пакети.	
----------------------------------	--

Потребни ресурси за наведените активности: ИТ специјалист од ОП, двајца преведувачи на албански јазик, наратор на албански јазик.

Односи со јавност

Целта на односите со јавноста е да се зголеми видливоста и препознатливоста на ОП кај целните групи и кај општата јавност.

Организациски информатор „Поглед одвнатре“

Информаторот „Поглед одвнатре“, којшто содржи информации за тековните активности на ОП, ќе продолжи да се издава со тримесечна динамика. Во 2013 година се планира, четирите броја на информаторот да го задржат стандардниот формат. Како новина, се планира да се воведат редовна рубрика – „Мојата приказна“, која беше пилотирана во 2012 година.

Секој број од информаторот ќе се печати на македонски и англиски јазик. Печатените изданија ќе се користат како информативен материјал за посетителите на здружението, како и за настани и состаноци со различни чинители.

Секое издание, како и досега, ќе се објавува на веб-страницата на здружението и ќе биде дистрибуирано преку електронска пошта до граѓански организации, државни институции, основни училишта, медиуми, дипломатски претставништва, индивидуалци и др. Во 2013 се планира, базата на податоци со електронски адреси да се подобри и да достигне бројка до 700.

За изработка, подготовка и печатење на еден информатор ќе бидат потребни пет работни денови, за кои ќе бидат ангажирани соработникот на проекти и информатичарот. Во 2013, во изработката на дизајнот, ќе се направат обиди да се вклучи корисник на Центарот за асистивна информатичка технологија.

Веб-страница и социјални медиуми

Во текот на 2013, се планира нов дизајн на веб-страницата на ОП, кој ќе ја изразува посветеноста на здружението за промовирање на концептот за е-пристапност. Веб-страницата ќе се одржува активна и редовно ќе се ажурира, напоредно на македонски и на англиски. Оваа промена, ќе придонесе до збогатување на содржините и зголемување на бројот на објави (барем до 45), како и до зголемување на бројот на посети (барем до 22.000).

Со цел да се обезбеди поголема видливост на активностите на здружението и да воспостави двонасочна комуникација со целните групи, освен содржините објавени на веб-страницата, на социјалните медиуми ќе се споделуваат и други информации кои ќе ја анимираат публиката. Страницата на ОП на Facebook ќе продолжи да се ажурира, а до крајот на 2013 се планира бројот на следбеници да се искачи до 1,500 лица. Оваа година, вниманието ќе се насочи и кон поинтензивно користење на Twitter и Youtube.

Настани

Сите настани што ќе бидат организирани во рамките на програмските активности ќе бидат искористени за промоција на здружението.

Надвор од програмските активности, планирано е да се организираат барем три настани за промоција на ОП.

Односи со медиумите

Во 2013 година, ОП ќе продолжи да ги зајакнува веќе воспоставените односи со електронските медиуми (телевизии, радија и интернет-медиуми), а посебен акцент ќе се стави на воспоставување и зајакнување на релациите со печатените медиуми.

Со оглед на тоа што здружението планира активности на целата територија на земјата, подеднакво ќе цели и на националните и на локалните медиуми.

Соопштенија за медиуми

ОП и во 2013 година ќе продолжи да ја информира медиумите за своите активности преку соопштенија за медиуми. За оваа година се планирани пет соопштенија за медиуми.

„Отворете ги прозорците“ во медиумите

Во 2013 година, исто како и во претходниот период, ќе продолжат да се следат медиумските гостувања и известувања за активностите на здружението во електронските и печатените медиуми. Освен известувањата за проектните активности, ќе се работи на промоција на здружението пред пошироката јавност.

За подобро следење на медиумските појавувања се планира да се подобри базата на податоци.

Фото и видео архива

Сите активности на ОП се документираат со фотографии, но во овој момент здружението не располага со архива. Во 2013 ќе се работи на креирање и одржување фото и видео архива во која ќе се чуваат фотографиите и значително ќе се подобри следењето на видео материјалите.

Подготовка на стратегија

Во првиот квартал ќе биде подготвена среднорочна Стратегија на „Отворете ги прозорците“. Процесот на подготовка ќе биде направен на партиципативна основа, со вклучување и консултации со управните тела на здружението. Ќе биде ангажиран надворешен консултант за фацитација и водство на процесот.

Предлог-стратегијата ќе биде дадена на Управниот одбор за одобрување.

Во текот на подготовката на стратегијата ќе бидат разгледани и детално анализирани сите заклучоци и препораки од Годишниот извештај за 2012 година и ќе бидат одредени насоките за нивна реализација.